

4/2014

KNIŽNÍ ŽNAČKA

ČASOPIS SPOLKU SBĚRATELŮ A PŘÁTEL EXLIBRIS

Petr Alois Hampl, C3+C5, 2014

Vážení přátelé, jsme na počátku nového roku, a tak již tradiční pohled zpět nám přiblíží, jaký byl rok 2014 pro SSPE. Spolek se rozrostl o několik členů, to je jistě pozitivní zpráva. Tuto dobrou zprávu kazí pouze špatné placení členských

Jaroslav Dajč, C4/col, 2014

příspěvků. Do konce října jich chybělo kolem 20% pro tento rok. Rád bych připomněl naší dohodu z valné hromady, že by členský příspěvek měl být zaplacen v prvním čtvrtletí roku. Neméně důležité je při placení uvést jméno, nebo členské číslo, nejlépe obojí. Pokladník tak lépe dohledá neplatiče bez toho, že by sám chyboval, a byl od některých členů právem kritizován.

I v tomto roce uspořádal výbor pro členy spolku dva výměnné dny v hotelu Populus a společně s Chrudimskou besedou a Památkem národního písemnictví Trienále Ex libris a sjezd SSPE v Chrudimi.

Sjezdu se zúčastnilo kolem 160 účastníků. Změna zahájení sjezdu a Trienále na páteční podvečer nepřinesla žádné výraznější nevýhody. Po oficiálním zahájení za účasti zastupitelů města Chrudimě a PNP bylo příjemné se sklenkou vína procházet instalovanou výstavou.

V tomto roce věnoval výbor značné finanční prostředky na nákup nových grafických listů, souborů a knih pro naše členy. Grafické listy J. Dajče, P. Sukdoláka, H. Storchové a P. Hampla, soubory Borise Jirků a Michaela Rittsteina. Za redukovanou cenu byly nakoupeny knihy Oldřicha Kulhánka, Aleny Antonové a Jiřího Boudy. Bohužel se ukázalo, že nákupní hořčka ze strany našich členů byla oproti

Pavel Sukdolák, C3/2, 2014

dřívějším sjezdům jen „vlažná“. Chybou bylo, že prodejem byli pověřeni nečlenové spolku. Do budoucna doporučuji, aby prodávající byl členem spolku. Slibuji si od toho větší efektivitu. Všechny tiskoviny a knihy je možné objednat na naší spolkové adrese nebo koupit na valné

hromadě v roce 2015. Pochvalu si zasluhují členové spolku v regionech, (Plzeň, Hradec Králové, Tábor, Chrudim, Karlovy Vary, Ústí nad Orlicí), kde se pravidelně pořádají výstavy grafiky. Účast spolku na výstavě komorní grafiky v Hollaru se stala již tradicí.

Ne všechno je ale ve spolku růžové, jak by se mohlo zdát. Čas věnovaný spolku některé členy výboru zatěžuje, unavuje

Leo Bednárik, C3+C5, 2010

a jde na úkor rodiny. Hlásí se též určitá opotřebovanost členů, což při pohledu na jejich věk není žádný div. Po valné hromadě v březnu tohoto roku ukončil svou činnost pokladník spolku a člen výboru pan Ing. J. Malý. Nástupcem se stal pan J. Lafata, který ale pro pracovní vytížení tuto funkci po šesti měsících opět opustil. Vzhledem ke kritické situaci, do které se spolek dostal, jsem se rozhodl

funkci pokladníka do valné hromady vykonávat sám. Důležitou funkci pokladníka spolku je nutné obsadit co nejdříve zodpovědným členem spolku. Praxe v účetnictví by byla velkou výhodou, zde jde o peníze spolku.

Na minulém sjezdu v Táboře a rovněž na letošní valné hromadě jsem oznámil, že nebudu 7. března 2015 kandidovat na funkci předsedy spolku. Důvodem je značné časové zatížení na úkor rodinných povinností. Bohužel se za celý rok nenašel nikdo, kdo by o funkci předsedy měl zájem. Jsem tedy nucen, abych odvrátil možný chaos ve vedení SSPE, opět na funkci předsedy kandidovat. Čeká nás příprava mezinárodního sjezdu FISAE v České republice v roce 2018 a rovněž příprava oslav 100. výročí založení spolku v témže roce. Bez spolupráce všech členů SSPE a podpory veřejných institucí se neobejdeme. Volám všechny k práci pro spolek, jak ve výboru, tak v pracovních komisích pro přípravu kongresu FISAE a oslavy 100. výročí SSPE. Bez dobrovolné práce členů nemůže spolek úspěšně pokračovat v činnosti. Podporujte spolek finančně: placením členských příspěvků, koupí grafik, souborů a knih za výhodné ceny, noví členové si mohou zakoupit starší ročníky Knižní značky, Sborníky pro exlibris a drobnou grafiku, soupisy exlibris a knihu *Současní tvůrci exlibris z okruhu SSPE*. Provětrejte náš archiv a vaši peněženku! Pište články do Knižní značky a Sborníku – udržujte kontinuitu a paměť spolku pro naše pokračovatele.

Na závěr přeji všem členům Spolku sběratelů a přátel exlibris do nového roku 2015 zdraví, spokojenost a mnoho osobních úspěchů.

Karel Urban, předseda SSPE

JUBILUJÍCÍ ZDENĚK MÉZL

Třemi letošními výstavami bylo oslaveno významné životní jubileum grafika, malíře, ilustrátora a keramika Zdeňka MÉZLA (nar. 14. 10. 1934 Praha). Proslavil

K výstavě byla vydána skládačka s textem dr. S. Vencla a dvěma reprodukcemi exlibris. V Chrudimi byla v době sjezdu rovněž prodejní výstava Zdeněk Mězl Kolorované dřevoryty v Galerii Art. Následovala výstava Zdeněk Mězl – Známý a neznámý v Galerii Hollar v Praze, která byla zahájena 17. 9. 2014 a trvala do 12. 10. 2014. Výstavu zahájil V. Suchánek, předseda SČUG Hollar, úvodní slovo pro-

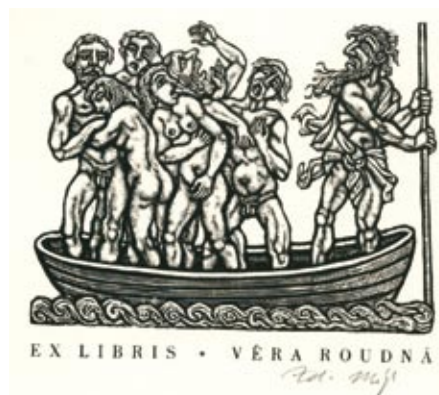
se svými ilustracemi knih, kde využíval dřevoryty uměleckým projevem přibližně době renesance a pozdějšího baroka. Počet jím ilustrovaných knih přesahuje sto titulů a svými ilustracemi oslovil miliony čtenářů u nás i v zahraničí. Byly to např. knihy E. Petišky, J. Haška, R. Mertlíka, J. Marka, A. Pludka, Jana Jeníka z Bratřic, Ezopovy bajky, bajky I. A. Krylova.

Nyní k výstavám: Náš spolek, prostřednictvím Ing. M. Humplíka, uspořádal dosud nejúplnější výstavu exlibris Z. Mězla v Muzeu barokních soch v Chrudimi v době od 24. 8. do 5. 10. 2014.

nesl dr. K. Žižkovský a hudební doprovod obstarali Věra Klásková a Ondřej Pour. Vystaveny byly grafiky, obrazy, ilustrované knihy a drobná keramika. Třetí výstavu k poctě Z. Mězla uspořádalo Poštovní

muzeum v Praze od 24. 9. do 23. 11. 2014 s názvem Óda na marnost - Známková tvorba, obrazy, ilustrace.

Pro Českou poštu navrhl Z. Mézl tři známky: 4,6 Kč – 100. výročí založení hvězdárny v Ondřejově (1998), 8 Kč – 750. výročí jihlavského horního práva (1999) a 5 Kč – Kutná Hora (2000).

Pro seznámení s tvorbou Z. Mézla dobře poslouží nádherná monografie Zdeněk

Mézl; text dr. S. Vencla a fotografie R. Maleček, vydal Slovart v r. 2002. V minulém čísle Knižní značky jsme upozornili na bibliofilskou publikaci Zdeněk Mézl: Óda na marnost, kterou vydal Josef Vinklár v Liberci v roce 2013. K jubileu Z. Mézla v r. 2004 vyšel ve Sborníku pro exlibris a drobnou grafiku článek dr. S. Vencla věnovaný novoročenkám Z. Mézla a v anketě je osobní vyjádření Z. Mézla ke sběratelství exlibris. V následujícím Sborníku 2005 si můžeme znovu přečíst zajímavý článek dr. Z. Němce: Zdeněk Mézl s Marinou Richterovou o dřevorytu a nejen o něm. Sborník 2006 obsahuje článek Z. Mézla Lesk a bída umění, aneb chvále bláznovství se zvláštním zřetelem k uměním výtvarným.

Co dlužíme sběratelům a Z. Mézlovi, je soupis jeho exlibris a novoročenek, který se dosud nepodařilo dokončit. Kdo se toho ujme po panu M. Kaizlovi a Z. Hartlové?

Jan Langhammer

VZPOMNĚNKY

Vždy, když se mi blíží jubilejní hodina pravdy, vracím se otočkou vzpomínek v protisměru. Z té dlouhé řady přátel vyčnívá nepřehlédnutelný dlouhán Standa Nový, vášnivý sběratel exlibris a organizátor výtvarného života v Plzni.

Jednou k nám přivedl domů samotného Anatolije Kalašnikova, světově proslulého ruského rytce, který vytvořil exlibris mj. pro Kurta Waldheima a Urho Kekkonena. Množství nádherných dřevorytů. „Jak to děláš?“, zeptal se Anatolij, když si prohlížel pár svých škrabáků. Podal jsem mu karton „scrapper paper“, aby si to sám škrabátkou zkusil. Ruka uvyklá odporu tvr-

dohlavého kavkazského ořechu mu začala najednou krasobruslit v nevážných piruetách. Zasmál se tomu: „Eto lovkaja papka!“ a vážně uvažoval o tom, že si na čas od té své tvrdé dřevorubecké práce odpočine. Namítl jsem, že jeho výsostně osobitý přednes má svůj nezaměnitelný rukopis. Opáčil: „Přece kvůli dřevorytům nevykácím celý Kavkaz! Kavkazský ořech je vzácný!“

Nemohu zapomenout ani na setkání s Lucienem van den Brielem. Navštívil nás v doprovodu Ing. Jiřího Soukupa, výborného tlumočníka. Hosté setrvali z podvečera rovněž až k ránu. L. van Brie-

le si s velkým zaujetím prohlížel leporela a knihy ilustrované Josefem Ladou, které jsem mu předkládal z naší knihovny.

Josef Jícha, L1/3, 1986

Ladu znal pouze z černobílých ilustrací ke Švejkovi. Barevný projev z četných pohlednic, říkánek a kalendářů ho uchvátil. Nejvíc ze všeho obdivoval ruce Ladových figurek. Neúnavně s pozoruhodným soustředěním si zkoušel typické vývrtky prstů. Když pánové odcházeli, van den Briele rozverně luskal palcem a prostředníčkem.

„Jedeme dál! Povolte brzdy úpně!“, řekl by další z velkých plzeňských sběratelů pan Ladislav Opatrný; tunel, netunel, mašinkář každým coulem. Na ty dva, manžele Ladislava a Vlastu Opatrných, by se hodilo úsloví – Kdo si hraje, nezlobí.

Paní Vlasta si u nás vždycky pohládila moji ženu, řečenou „paní Pohádku“, někdejší knihovnici, upoutanou na polohovací lůžku. Pokaždě jí krásně vyprávěla o Českém Krumlově, kraji svého mládí, a s omluvou si pochvalovala tu „svoji“ českokrumlovskou madonu, kte-

rá je srovnatelná se slavnější madonou plzeňskou. Snažil jsem se ji na exlibris vystihnout – snad byla spokojená. Zámeckou věž jsem lehce naklonil, jakoby tančila spolu se studenty na maturitním věnečku v tamním sále, zatímco na exlibris pana Opatrného jede – jede personifikovaná mašinka. Škoda, že nikdo nezachytil vzpomínky těchto manželů z cest po světě za tím uměním nejintimnějším – exlibris.

Už si nepamatuji, jak jsem přišel k zadání vytvořit exlibris pro člena SSPE pana Libora Krátkého. Jednou předváděl v televizi jímavou produkci spolu s nevidomou dcerkou Lucinkou, která mu zdatně sekundovala. Udělal jsem mu faustovský motiv s potměšilým dáblíkem. Exlibris později bodovalo v Malborku.

Josef Jícha, L1/3, 1983

Na jednom exlibris jsem zvěčnil svého přítele Petrína, esoterika a právníka Jana Maria Jozu. Jeho krédem je: AEQUA DURANT SEMPER – věci spravedlivé trvají navždy. Jeho maminka učila pana faráře Ferdu, svého souseda, sbírat bylinky. Když se mladá procházela v r. 1921 po domažlickém náměstí, všiml si jí fotograf pan Tauber, stojící před vchodem do svého ateliéru, a hned ji pozval dál. Cvak, cvak, cvak – a poslal její snímek do Paříže, kde zvítězila v soutěži Venkovská

kráska. Nechal jsem ji projít sbírkou básní Jaromíra Vaňouse Sběrání oblázků. Žije tam v grafické transkripci toho nejvznešenějšího ženství v básníkových verších díky snímku fotografa pana Taubera.

Josef Jícha, L1/2, 1987

Z paměti mně nevymizí dva blízcí přátelé: dr. Oldřich Kuba, zachránce plzeňských Masných krámů a MUDr. Vladimír Škudera, předseda Klubu přátel výtvarného umění. Jednou se jim podařil husarský kousek. Přemluvili svérázného samotáře, malíře Jana Zrzavého, aby uspořádal besedu se svými příznivci v Plzni.

Líčili mi, jak se cestou v autě s ním příjemně bavili. Když se blížili za Rokycany mezi Klabavu a Ejpovice, Mistr prý zvolal: „Zastavte, zastavte!“ Zprvu si mysleli, že má nutkavou potřebu. Pomohli mu vystoupit, ale on se prý zastavil u krajnice

a obhlížel krajinu, změněnou těžebními pracemi. Vršily se tu haldy strusky, nad nimiž mnozí nejásali. Mistr se však rozzářil, rozpřáhl ruce a zvolal: „Podívejte, jaká to je nádhera!“ Asi se v tu chvíli cítil mezi ostravskými haldami, které maloval v 30. letech.

Jednou u nás zazvonil s omluvou, že není ohlášen, sympatický mladík, jenž držel v ruce časopis Graphia Luciena van den Briele. Záhy jsme si vše vysvětlili. Doporučení a adresu získal právě od něho. Byl to Sergej Petrovič Michajlov, hlavní architekt města Pskova.

Josef Jícha, L1/2, 1987

Vyprávěl nám o tom, jak jednou objevil v monastýru 60 nádherných ikon rublevovského typu, které tam byly ukryty 300 let. Povíдали jsme si o knize Lva Fjodoroviče Žegina Jazyk malířského díla

a chvílemi se mi zdálo, jako by hovořil řečí svobodných zednářů.

Sergeji jsem vytvořil exlibris se svatojiřským motivem a jeho osobní pečeti.

Mým dálkovým přítelem byl nedávno zemřelý MUDr. Rudolf Příbyš, CSc. „Bol zo Svätého Jura“, proto jsem ho zvětšil na exlibris, jak zápolí s drakem – nemocí a do rozevřené lačné tlamy mu vpichuje injekční stříkačku.

Josef Ladislav Jícha

Josef Jícha, malíř, grafik a ilustrátor se narodil 7. 11. 1934 v Plzni. Studoval na re-

álném a klasickém gymnáziu v Plzni. Byl knihovníkem (1955-1959) a propagačním pracovníkem PKO v Plzni (1960-1968). Vytvořil více než 100 exlibris. Dvakrát ho představil ve svých encyklopediích A. M. da Mota Miranda: v r. 1988 a nově v r. 2014 v 18. svazku Contemporary International Ex-libris Artists. Dílo J. Jíchy je podrobně představeno na <http://jjicha.wz.cz/>. V Knižní značce jsou články v č. 4/2005 a 4/2009 a ve Sborníku 2004 jsou v Anketě umělců vzpomínky J. L. Jíchy. Soupis exlibris zpracoval J. Langhammer.

EXLIBRIS A GRAFIKA MIROSLAVA POŠVICE

Zvláštní, jemné, tajuplné, neopakovatelné, uklidňující, střízlivé, něžné, překvapující, skryté, náznakové atd. Tak lze

Miroslav Pošvic, L1/4, 2010

označovat grafiku a exlibris Miroslava Pošvice. Francouzské přísloví *Za vším hledej ženu* lze v grafice M. Pošvice úspěšně parafrázovat slovy *Za vším hledej přírodu*. Příroda je pro autora velkou inspirací, a to nejen svojí krásou, ale především svým věčným trváním, ať již v jakémkoliv stádiu – rozkvětu a skomírání či zání-

ku a opětného znovuzrození. Nakonec i člověk je součástí přírody, i když bohužel spíše tou negativní. Nehledejme tedy v grafice M. Pošvice příběhy lidského plahočení, ale věčnou metamorfózu přírody: spojování a rozdělování, stvoření a zánik, jednoduchost a složitost, tedy veškeré protiklady přírody a v přeneseném smyslu nakonec i protiklady lidí.

Z charakteru grafik lze zcela jednoznačně odvozovat, že jejich náměty vznikají v osamělosti atelieru, daleko od lidí, ale v přímé blízkosti přírody. Ano, atelier M. Pošvice se nachází v Újezdu pod Troskami v Českém ráji v blízkosti Krkonoš. Konečná forma grafik vzniká v tichu litografické dílny v Praze v úzké spolupráci s uměleckým tiskařem. Kámen, neživá hmota, vydává svědectví o myšlení umělce. Z grafik vyzařuje určitá plachost: Jak mě přijmete v hluku a shonu města a budete mít trpělivost postát před mojí grafikou, budete se snažit ji pochopit a odnést si v srdci a myslí moje umělecké sdělení?

Exlibris M. Pošvice neobsahují ani stopu laciného efektu a jsou určena malému okruhu sběratelů, kteří je dokážou ocenit.

Jan Langhammer

Miroslav Pošvic, malíř, grafik, kreslíř a sochař, se narodil 25. 12. 1959 ve Vrchlabí. Základní školu vychodil ve Špindlerově Mlýně. Je absolventem Průmyslové školy grafické v Praze a členem SČUG Hollar a SSPE. Žije střídavě v Praze a Újezdu pod Troskami. Pravidelně se zúčastňuje trienále českého exlibris v Chrudimi (oceněn v r.

2004) a výstav Grafika roku v Praze (oceněn v r. 1994). Další ceny za grafiku získal ve Stockholmu (1995), v Praze (200 let litografie, 1999) a v Bratislavě (4. bienále exlibris 2004). Výborný článek o grafické tvorbě M. Pošvice napsal dr. Z. Němec do Knižní značky 4/2009. Informace o výtvarné tvorbě M. Pošvice lze vyhledat na webových stránkách <http://www.miroslavposvic.cz/> a zajímavé odpovědi autora na otázky redaktorky Z. Fialové na <http://www.krasnapani.cz/casopiskrasna/clanky-online/umeni-a-architektura/350>.

HRAVÝ MARTIN RAUDENSKÝ

Po krátké pauze opět vystavoval na letošním chrudimském trienále zkušený grafik, ilustrátor, tiskař-experimentátor a vysokoškolský pedagog Martin RAUDENSKÝ (nar. 27. 4. 1968). Ač se po jistý čas tvorbou exlibris přestal zabývat, dnes překvapil řadu sběratelů svou jásavou

plošnou barevností dvou vtipných opusů v litografii a sítotisku. Vedle klasické a ofsetové litografie uplatňuje ještě dřevorez. Jeho výrazně kolorovaná grafika, jejímž základem je kresba, nabízí srovnání s již bohužel uzavřenou cestou osobitěho a nezaměnitelného Zdenka Seydla (1916-1978). V české moderní užité grafice nám toto humorně drsné pojetí s výjimkou prací Jiřího Šalamouna, Michala Cihláře a Juraje Horvátha chybí. Abychom si do budoucna dovolili pasovat Raudenského na Seydlova důstojného nástupce, je toho společného překvapivě víc: v první řadě všestranný zájem o užitnou tvorbu s těžištěm zájmu o knižní úpravy a ilustrace a v námětech upřednostňování vtipu a nadsázky. V obou grafikách jsou významnou součástí díla autorské knihy, časté používání techniky barevné litografie a serigrafie, malé náklady tisků, důraz na typografickou úpravu a v neposlední řadě práce pro loutkové divadlo a orientace na ilustrace knih pro děti s akcentem hravosti a fantazie. Jsou evidentní i spe-

Martin Raudenský, X1+S1/b, 2014

cifika, která budou oba grafiky zásadně odlišovat - např. Seydlovo písmo a glosování stručným textem včetně dekorativní stylizace, na druhé straně Raudenského experimentování s kombinací knihtisku, ofsetu a sítotisku vyžadující týmovou spolupráci, využívání animace, počítačové grafiky a soudobých digitálních technologií a především rozmáchnutí mnohotvárného díla s přesahem žánrů.

Raudenský je bezesporu umělec, který svou tvorbou může oslovit nastupující generaci ve stylu epochy 21. století. Dokazuje to např. autorskou knihou Darmo mluvit (obrazový esej 24x33cm z r. 2010 v limitované edici 170 číslovaných, autorem signovaných výtisků). Získal za ni se svými spolupracovníky statutární cenu časopisu GRAPHEION a v r. 2012 sklidila zaslouženou pozornost jak na bienále Brno a BIB Bratislava, tak na Mezinárodním knižním veletrhu ve Frankfurtu nad Mohanem.

Autorovy spontánní grafiky a koncert barevných skvrn vyvolávají asociace na zdařilé graffiti zabydlené ve veřejném prostoru současných velkoměst.

Na téma grafický design vedl řadu přednášek a workshopů nejen u nás, ale i v zahraničí, např. na německé Fachhochschule v Düsseldorfu nebo na Universitesi Ankara v Turecku.

Pro nás je velmi slibné jeho vedení grafické dílny a součinnost se studenty v ateliéru na Fakultě užitého umění a designu UJEP v Ústí nad Labem a na katedře výtvarné výchovy PF UK v Praze při zadávání úkolů a soutěžních návrhů exlibris, novoročenek, originálních pohlednic, samolepek, obálek knih, plakátů, vystřihovánek, koláží a komiksů. Sám se hodlá tvorbě exlibris příležitostně věnovat.

Emailová adresa:

martin_raudensky@yahoo.com

Jiří Ort

NADĚŽDA PLÍŠKOVÁ PODLE ABECEDY

Zapomínáme. Pro objevy malých hvězdiček na sběratelském nebi zapomínáme na jasné hvězdy, které patří dnes k vrcholům světové grafické tvorby. Nada Plíšková je toho svědectvím. Kdo má zájem o její vtipné, tvrdě satirické a vrcholně graficky pojaté drobné lístečky s přípisem EX LIBRIS? Nevím, a přesto se domnívám, že jsou nejen vtipné, nejen graficky promyšlené, ale navíc charakterizují dobu, ve které vznikaly, a že to byla silně pokřivená doba - výmluvně hovoří o životě výtvarnice, která vybočovala z průměru a nabízela svůj život se všemi problémy na odív všem, kdo chtěli myslet vlastní hlavou.

Ne nadarmo najdeme její tvorbu nejen ve významných českých galeriích (Národní galerii nevyjímajíc), ale i v prestižních galeriích světových (USA, Kanada, Německo, Francie). Její práci krásně cha-

Naděžda Plíšková, C4, 1994

rakterizoval malíř a grafik Ivan Dobroruka, který žil a tvořil v Kanadě, když si ji vybral do své sbírky. „Pošli mi pár grafických listů od českých výtvarníků, kteří jsou už dnes osobnostmi a jejichž tvorba je zcela mimořádná svým vtípem, nápaditostí a poezií. Rád bych získal list od Pavla Sukdoláka a Jiřího Johna a také od Jindřicha Plíška a nezapomeň na Nadu Plíškovou, ta se zcela vymyká současné tvorbě mnoha světových sufražetek, které si na umělkyně hrají!“

Naděžda Plíšková byla osobností a 3. 11. 2014 by se dožila osmdesátých narozenin (narodila se 3. 11. 1934 v Rozdělově u Kladna). Absolvovala Akademii výtvarných umění v Praze v r. 1958 (ateliér prof. V. Silovského) a následně studovala v Lipsku a znovu na AVU u profesora Karla Součka. Její tvorba zahrnuje nejen kresby a grafické listy, ale také keramiku a práce sochařské, byla členkou SČUG Hollar od r. 1969 a také členkou Křižovnické školy čistého humoru bez vtípu. Výstava v Galerii Hollar v loňském roce byla přehlídkou grafických listů, které dokazovaly, že nečekaná smrt v roce 1999 přerušila významnou práci právě ve chvíli, kdy její umělecký talent vrcholil. Je pochopitelné, že sběratele (alespoň ty, kteří nepodléhají módní vlně) zajímají zvláště listy s přípisem *ex libris*. Prosím, otevírám desky, v nichž mám její listy zařazené, a dívejme se: hned první list pro Ing. Otakara Hradečného z roku 1973 je důkazem, že autorka si s námětem pohrává, laškuje a je i trochu krutá, vždyť ten motýl sevřený kolíčkem na prádlo už asi nikam neodletí (ale ti motýlí připíchnutí špendlíkem u sběratelů motýlů jsou na tom přeci ještě hůř!) Hodinky pro Františka Jelínka mají ručičky tak dlouhé, že je nemůže dát ani do kapsy, z obavy,

aby je neulámali. Pro RNDr. Karla Samšičáka, znalce roztočů, pochopitelně jednoho většího přikreslila na ucho nějaké slečny (to se jen domýšlím, ucho je anonymní). Pan doktor Vitáček má přistřížené brko, a na druhém listu z roku 1974 se dokonce nacytalo paví očko do pastič-

Naděžda Plíšková, C4/2, 1980

ky na myši. Miloš Daříček vlastní vajíčko s klíčovou dírkou (1978) a majitel s monogramem JH má vajíčko umně zadrátované od šikového drátění. Určitě vydrží! Hůře je na tom zadrátovaný motýl pro Dr. Norberta Hillebrandta (1981). Ten už mu neuletí. A dost! Další listy už neznám, chybějí objednatelé a zájem sběratelů.

Motiv motýla se často opakuje a svědčí o tom, jak Nada Plíšková každý námět pečlivě promýšlela, důkladně studovala a znovu se k němu ráda vracela. Žád-

Naděžda Plíšková, C4, 1981

né laciné slečny, žádné hromady knih ani pohledy do krajiny. Naďa je osobitá a její „krutá“ poezie nás zavádí do světa, v němž je vše možné. Naďa Plíšková, přes veškerou zdánlivou otevřenost a lehkovážnost, byla žena plná citu, něhy a v podstatě plachá. Tu plachost skrývala pod pláštěm bezstarostnosti a podivné výstřednosti hraničící někdy až s úmyslně předstíranou nemravností. Tak bylo možno uvažovat, pokud pozorovatel nepronikl až k samé její duši a neobjevil její ryzí čistotu. Z autorčiny poetické knihy, kterou jsem zvolil pro název této krátké vzpomínky, nabízím alespoň jednu ukázkou charakterizující její mimořádné dílo i život:

Tělo moje mi už nechce
a vůbec se mu nedivím
uklidím si v hlavě

a půjdu koupit patnáct deka
radosti.
Možná dvacet.
Jsem při penězích.
A ještě šest metrů růží,
nejraději růžových.

Kdybych tě teď, Naďo, potkal, určitě bych zase chtěl nějakou novou grafiku, určitě bys měla spoustu báječných nápadů, třeba čtvercové kolo nebo zase hezkého motýla, a já bych ti jeden metr růžových růží prikoupil! Tak se tam mezi hvězdami měj dobře!

Karel Žižkovský

Naděžda Plíšková (1934-1999) napsala a ilustrovala knihy: Plíšková podle abecedy, Dandy club, Praha 1991 a Hospodská romantika, Brno, Petrov, 1998; knihy obsahují texty a poezii. Třetí básnická kniha Plíšková sobě byla vydána posmrtně v Praze v nakladatelství Torst v edici Poezie, sv. 46 v r. 2000. Exlibrisová tvorba N. Plíškové byla zaznamenána v cyklostylovaných soupisech 1973-1979, 1980 a 1981 (SSPE). Manželem N. Plíškové byl sochař, grafik a profesor AVU v Praze Karel Nepraš (1932-2002).

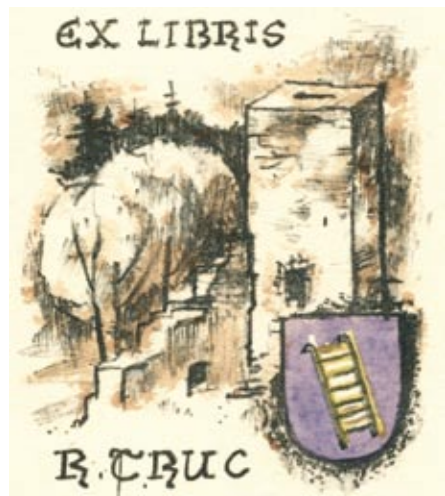
VZPOMÍNKY NA JUBILANTY

Stanislav HLINOVSKÝ, malíř a grafik, se narodil 2. listopadu 1924 v Táboře a zemřel 27. ledna 1994 tamtéž. Vyučil se sice u firmy Pazourek holičem a vláseňákem, profesi se však nevěnoval a v roce 1942 nastoupil k ČMD (ČSD). Tam působil až do odchodu do důchodu v roce 1984. Kreslení se Stanislav Hlinovský začal věnovat již ve svých sedmnácti letech v roce 1941 a po válce navštěvoval výtvarné kurzy

profesorů J. Šenka a J. Hejného. Během vojenské služby v Týně nad Vltavou poznal tiskaře a knihaře L. Hodného, který jej přivedl ke grafice a také k exlibris. Záhy, již roku 1949, se stal členem SSPE a v roce 1959 organizoval sjezd spolku v Táboře. Roku 1958 spoluzakládal Klub výtvarníků v Táboře a později tam působil jako umělecký vedoucí.

Po celý život zůstal věrný rodnému Tábo-

ru a rád pravidelně zajížděl do kraje pod Orlickými horami. V Hlinovského výtvarné tvorbě převládají realistické kresby a oleje inspirované jihočeskou krajinou s rybníky, lesy a řekou Lužnicí i malebným podhůřím Orlických hor. V grafice užíval postupně technik zinkografie,

Stanislav Hlinovský, L1/2, 1968

litografie a algrafie a k motivům se přidaly uličky starého Tábora a opočenská zákoutí. Jeho práce jsou zastoupeny v Tatranské galerii ve Starém Smokovci, galeriích OÚ v Rybné a Slatině nad Zdobnicí a Památníku Mladovožicka v Mladé Vožici. Exlibris v mnoha velkých sbírkách domácích i zahraničních sběratelů. Výtvarně zpracoval řadu pamětních listů, diplomů a dalších příležitostných tisků pro město Opocno a Tábor i ČSD.

Byl pilný kreslíř, malíř a grafik a této své zálibě se věnoval více než padesát let. Celkem tak vytvořil na 1000 olejů, nespočetně kreseb, exlibris, novoročenek a velké množství další příležitostné a volné grafiky.

Jiří Hlinovský

Hugo BOETTINGER, malíř, grafik a karikaturista (pseudonym Dr. Desiderius), se narodil 30. 4. 1880 v Plzni a zemřel 9. 12. 1934 v Praze. Studoval na Uměleckoprůmyslové škole (1895-1898; prof. J. Schikaneder, F. Jenewein, E. K. Liška) a na AVU v Praze (1898 - prof. V. Brožík, V. Hynais, M. Pirner). Byl zakládajícím členem SČUG Hollar. Vynikající monografii Hugo Boettinger napsal prof. Jindřich Čadík a vydala ji Česká akademie

Hugo Boettinger, L1, 1922

věd a umění v Praze v r. 1938. Náš spolek vydal v r. 1946 publikaci Arthura Nováka Exlibris a uživatelská grafika Hugo Boettingera, kde v rozsáhlé úvodní kapitole je popsána Boettingerova tvorba exlibris podle dochovaných náčrtů a v následujícím seznamu je popsáno 22 exlibris (včetně jejich reprodukcí), 5 novoročenek, 3 oznámení a 4 pozvánky, tedy celkem 34 drobných grafik. Jan Langham-

mer je autorem listu Hugo Boettinger v Slovníku tvůrců exlibris, SSPE 1999.

H. Boettinger žil dvojím výtvarným životem. Byl vynikajícím malířem figuralistou a dokázal vytvořit dokonalé portréty a žánrové výjevy s ženskými postavami a na druhé straně byl vynikajícím kreslířem a karikaturistou. Ve svých kresbách zaznamenal výjevy a osobnosti z českého politického, výtvarného, hudebního a sokolského života po vzniku samostatného Československa. Základem tvorby jeho exlibris je rovněž kresba reprodukováná zinkografií, či kresba na litografický kámen.

Otakar ŠTÁFL, malíř, grafik, filmař a ilustrátor, se narodil 30. 12. 1884 v Havlíčkově Brodě a zemřel 14. 2. 1945 při spojeneckém bombardování Prahy. Výtvarné vzdělání získal v krajinářské škole F. Engelmüllera a na Uměleckoprůmyslové škole v Praze. Byl členem SVU Mánes. V roce 2004 vyšla publikace Otakar Štáfl - Exlibris, která obsahuje popisy a barevné zobrazení 198 exlibris v chronologickém uspořádání; autory textů jsou dr. V. Šplíchal a Ing. P. Pešek, tisk provedla Nová tiskárna Pelhřimov. V době před 1. světovou válkou patřil O. Štáfl k úspěšným a plodným českým autorům exlibris, kdy tvořil barevná exlibris se secesním charakterem, dodnes vyhledávaná sběrateli. Úplná sbírka Štáflových exlibris, původně v majetku J. Jozefyho, je uložena v Muzeu Vysočiny Havlíčkův Brod. Ing. Milan Humplík je autorem listu Otakar Štáfl v Slovníku tvůrců exlibris, SSPE 1997. Soupis exlibris O. Štáfle sestavili J. Jozefy a A. Chvála a vyšel jako 34. seznam v r. 1943 nákladem SSPE. Jeho dodatky jsou v Knižní značce 4/1948, s. 51-52 a v Knižní značce 3/1949, s. 44. Po

roce 1989 bylo vydáno několik dětských knih s ilustracemi O. Štáfle. Podtatranská knižnica vydala v r. 2004 výběr z korespondence, publicistiky, uměleckých textů, vzpomínek, vyznání 1922-1948 O. Štáfle a Vlasty Štáflové. O. Štáfl byl milovníkem hor, maloval Vysoké Tatry, zasloužil se o vybudování památníku obětí hor pod svahem Ostrvy u Popradského plesa. V Havlíčkově Brodě v dochované nárožní věži středověkého městského

Otakar Štáfl, P1/2, 1912

opevnění, kde měl O. Štáfl svůj atelier, byl vybudován v r. 1957 jeho památník nazvaný Štáflova bašta.

Ctibor ŠTASTNÝ, pedagog, malíř a grafik, se narodil 18. 10. 1884 v Bzenci a zemřel 5. 12. 1962 tamtéž. Chcete-li se, vážení čtenáři, dovědět zajímavé podrobnosti o C. Štastném, otevřete si prosím we-

bové stránky <http://www.ctiborstastny.cz/>, jejichž autorem je pan Ing. Jan Blumenschein z Brna; vznikly v r. 2011. Mezi přátele C. Štastného patřily osobnosti českého exlibris: Bedřich Beneš-Buchlovan, Josef Váchal, Josef Hodek, Jaroslav Dobrovolský, Adolf Bartošík, tedy až na Váchala rovněž učitelé. C. Štastný se vy-

Ctibor Štastný, C5, 1940

pracoval v mistra tisků z hloubky – leptu a zejména akvatinty, kde dosáhl vynikajících výsledků v barevném tisku z jedné desky. Mimo exlibris se věnoval tvorbě grafických cyklů s krajinnými motivy jižní Moravy.

Do poklidného života rodiny C. Štastného zasáhlo gestapo v r. 1943, když byli C. Štastný a jeho žena Marie zatčeni kvůli ukrývání nepřátel Říše a odvezeni do koncentračních táborů. C. Štastný se vrátil s podlomeným zdravím, zatímco jeho žena zahynula. J. Hodek následně vytvořil grafický list *In memoriam Marie Štastná*. C. Štastný podporoval po válce hmotně J. Váchala, který žil v nuzných poměrech ve Studeňanech, posílal mu

potravin, moravské víno a tabákové listy. Z té doby se zachovaly Váchalovy dopisy C. Štastnému (v Archivu města Plzně), které vydalo nakladatelství Paseka pod názvem *Kus žvance a hrst tabáku* v r. 2004. V Plzni žil jediný syn C. Štastného Ing. Ctibor Štastný, který pracoval ve Škodovce. Setkával jsem se s ním, když jsem v r. 1963 nastoupil jako čerstvý absolvent VŠSE v Plzni do elektrotechnického závodu v Doudlevcích.

Tvorba exlibris C. Štastného je dobře zpracována: první soupis zpracoval V. Rudl jako 110. seznam vydaný SSPE v r. 1948 a dodatky vycházely v *Knižní značce* a *Zprávách SSPE* pravidelně od r. 1950 do r. 1959. Nicméně celkový tištěný soupis chybí; existuje však v elektronické podobě.

Vladimír TESAŘ, grafik, malíř, ilustrátor, scénograf, tvůrce filmů a plakátů a výtvarný pedagog, se narodil 20. 10. 1924

Vladimír Tesař, L1/2

v Praze a zemřel 12. 10. 2008 tamtéž. Studoval na Státní grafické škole, AVU (prof. V. Pukl) a AMU v Praze (prof. F. Tröster). Byl členem SČUG Hollar. Měl nezaměnitelný, hutný, expresivní způsob tvorby, který uplatňoval ve všech výtvarných oborech, kterým se úspěšně věnoval. Byl vynikajícím ilustrátorem, např. Babičky B. Němcové (1979) a Goethova Fausta (1982) a dalších děl světové literatury. Ilustroval literární a hudební učebnice a básnické sbírky (I. Skála, O. Mikulášek, F. Halas, S. K. Neumann, K. J. Erben, J. Neruda, J. Kainar, Ch. Morgenstern, I. Diviš). Stručně se dá říci: překrásné ilustrace klasických děl české a světové literatury. Vytvořil několik desítek exlibris pro české i zahraniční sběratele a své

přátele v litografii, linorytu a dřevořezu. Jedná se o drobné práce, často s figurálními motivy, vytvořené výtvarnou zkratkou se silným emotivním výrazem. Ocenění nachází u menšího počtu sběratelů s nekonformním vnímáním výtvarného umění. Za tvorbu exlibris získal ocenění v Chrudimi v letech 1996, 1999 a psal o nich dr. S. Vencel ve Zprávách SSPE 1-2/1988 a v knize České exlibris. V Knižní značce 4/2008 jsou otištěny osobní vzpomínky J. Janků na V. Tesaře a hodnocení jeho díla dr. M. Kudrnou, který napsal stať o V. Tesařovi již v publikaci Grafika, Chrudim 1992. Doposud chybí soupis exlibris V. Tesaře.

Jan Langhammer

MŮJ ŽIVOT S VÝTVARNÝM UMĚNÍM

Nepocházím z umělecké rodiny, ale tatínek se po uzavření vysokých škol v roce 1939, jako nedostudovaný medik, stal v Praze příručím v obchodě s uměleckými předměty. Po válce dokonce provozoval živnost obchodníka s uměním a starožitnostmi. V mladoboleslavské Klaudiánově ulici, blízko výstaviště, měl pronajatý prostorný krám, který mu sloužil jako provizorní galerie. Osobně se znal s J. Trnkou, E. Fillou, K. Holanem, P. Kotíkem, J. Dědinou a J. Konůpkem. Rád jsem k otci chodil - vonělo to tam terpentýnem, šelakem a vykouřenými doutníky. Vedle starých mistrů nakupoval nebo vybíral do komise grafiky a obrazy současných tvůrců. Jen výjimečně mne brával sebou na obchodní cesty do ateliérů za umělci. Tak jsem poznal Otu Janečka, Maxe Švabinského, z místních B. Vohánkovou a řadu dalších umělec-

kých osobností. Nejhezčí vzpomínku mám z návštěvy tehdy posledního žijícího mařákovce Oty Bubeníčka v Mladé Vožici. Malíře jsem vnímal jako bohéma, dědu s plnovousem, který byl pro každou legraci.

Pro mne byl tatínek „Fráňa“ vzorem i autoritou, psal totiž i básně a povídky. Také byl v kontaktu se svým bratrancem, tiskařem a grafikem Janem Kloučkem z Nové Paky, se kterým jsem se o dvacet let později blíže seznámil už jako sběratel. Bohužel, otec ve svých 59 letech zemřel a dodnes je mi líto, že mi nepředal své zkušenosti a nesvěřil svá vyprávění ze zákulisí praktického světa výtvarného umění.

První výstavu jsem uspořádal ještě jako student obchodní akademie ve školní knihovně a na chodbách boleslavské „akády“ v roce 1957. Vlastnil jsem zdaři-

lé reprodukce grafik Pabla Picassa a nechtěl jsem si je nechat jen pro sebe.

Po studiích na Karlově univerzitě, obor sociologie kultury, bylo mým přáním trvale žít a pracovat v milované Praze. Povedlo se to jen na tři roky, pak přišla

Peter Kocák, C3/2, 2005

sovětská okupace a já musel opustit zaměstnání redaktora Čs. rozhlasu a romantické bydlení na Nových zámeckých schodech a Malostranském náměstí.

Odstěhoval jsem se do Ústí nad Labem a stal jsem se sociologem v ústecké Spolchemii. Zde jsem spolupracoval na knize Dílo sedmi generací o dějinách největšího chemického gigantu v České republice.

Na konci 80. let minulého století jsem již mohl učit a působil jsem na nově vzniklé UJEP v Ústí nad Labem jako odborný asistent na sociálně-ekonomické fakultě a později jako externí vyučující na PF UJEP.

K intimnímu sběratelství exlibris a k chalupeření mne přivedla dusná atmosféra éry normalizační v nevládném prostředí města Ústí nad Labem a chemičky, protože na jinou pracovní seberealizaci v kultuře nebylo ani pomyslení. Uvítal jsem výzvu několika ústeckých výtvarníků, abych se ujal organizátorské funkce předsedy krajské pobočky KPvU. Psal jsem články, recenze o výstavách a hlavně pomáhal rozvíjet bohatý klubový život: zájezdy za uměním, přednášky historiků umění z Prahy, besedy s umělci a návštěvy galerií. V této bohubilé činnosti jsem působil šestnáct krásných let a získal řadu přátel mezi výtvarníky a milovníky umění. Vděčně vzpomínám zvláště na Miroslava Matouše a Miroslava Houru, kteří mne zasvětili do tajů grafických technik. Ani dnes bych si svůj

Vladimír Šavel, jun., L1/4, 2012

život bez umění nedovedl představit, proto propaguji náš Spolek sběratelů a přátel exlibris příležitostnými komorními výstavami exlibris v prostorách Severočeské vědecké knihovny a píše články do Knižní značky o historii a současném dění v oblasti grafické tvorby v Ústí nad Labem a okolí.

J. Ort

OCENĚNÍ MARIE RUMLAROVÉ

Hradec Králové si připomněl státní svátek 28. října 2014 slavnostním programem, jehož součástí bylo předání oce-

Jaroslav Dajč, C4, 1994

nění významným osobnostem. Zprávu o tom přinesl Informační zpravodaj statutárního města Hradec Králové *Radnice* den poté.

Před sochou prezidenta T. G. Masaryka na stejnojmenném náměstí byly předány významným osobnostem Medaile statutárního města Hradec Králové za mimořádné výsledky a celoživotní práci. Mezi oceněnými je také členka SSPE paní Marie Rumlarová za obětavou celoživotní práci na poli regionální kultury a za pedagogickou činnost v oblasti výtvarné výchovy.

V našich řadách je paní Marie Rumlarová známa svojí sběratelskou prací, publicistikou a výstavní činností. Jí připravované výstavy výtvarných děl a literární texty byly úspěšné v Hradci Králové a v mnoha dalších městech. Všichni rádi vzpomínáme na sjezd SSPE v Hradci Králové v r. 2010, na jehož přípravě se paní M. Rumlarová významně podílela.

Blahopřejeme paní Marii Rumlarové k tomto významnému ocenění její práce, které jsme již oslavili v sekci SSPE v Hradci Králové, a přejeme jí radost a uspokojení při další její práci v oblasti kultury.

Jiří Soukup a výbor SSPE

JAROSLAV ŠTOREK – SEDMDESÁT PĚT LET

Dovolte mi připomenout mého přítele Jaroslava Štorka, který má shodný rok narození se mnou a oslavil letos 75. narozeniny.

Jaroslav ŠTOREK, původním povoláním vodohospodář, se narodil 25. 11. 1939 v Poličce. V r. 1990 byl zvolen starostou Hlinska v Čechách za Občanské fórum

a byl zvolen i na další volební období do r. 1998. Následně byl ředitelem Domova důchodců v Předhradí. Členem SSPE se stal v r. 1985 a je rovněž členem Svazu českých filatelistů. „Své“ autory si vybírá, jak je patrné z jeho webových stránek <http://storkhlinsko.cz/>. Nalezneme zde: I. Baboráka, J. Boudu, J. Klápště, V. Ko-

Jiří Bouda, L1/5, 2006

márka, P. Minku, V. Pokorného, K. Šafáře a M. Zychovou. Věnuje se jim velice podrobně, jak sami poznáte po otevření stránek. Odtud rovněž vychází spoluautorství soupisů exlibris a novoročenek těchto jeho oblíbených autorů, které vydal SSPE. Je majitelem více než 90 exlibris a novoročenek od svých oblíbených autorů a napsal o nich několik článků do Knižní značky (4/2005, 3/2012, 2/2013, 1/2014). Vždy usměvavý a ochotný k pomoci je pravidelným účastníkem sjezdů SSPE a valných hromad.

Milý Jaroslave, přeji ti ještě mnoho radosti při sbírání exlibris a obětavé práci pro spolek.

Jan Langhammer

SJEZD SSPE V CHRUDIMI

Tradiční sjezd v Chrudimi, konaný v tříletých intervalech současně s trienále českého exlibris, se konal ve dnech 3. až 5. října 2014 v sálech budovy Muzea. Opro-

V pátek v 17 hodin se konala vernisáž XIV. Trienále českého ex libris a přivítání účastníků ve výstavní síni Divadla Karla Pippicha. Byla to úspěšná přehlídka profesionální a studentské tvorby exlibris českých autorů za poslední tři roky (2012 až 2014). Zájem o vernisáž byl tradičně obrovský a ve výstavním sále nebylo k hnutí. S velkým zájmem pro-

foto M. Petřík

Vladimír Suchánek a Marie Sedmíková

ti předchozím sjezdům jsme zaznamenali úbytek účastníků, jak od nás, tak ze zahraničí. Program sjezdu byl dodržen podle pozvánky, pouze zahájení trienále a sjezdu bylo posunuto na 17 hodinu.

foto M. Petřík

Karel Urban a Jiří Bouda

běhlo předání cen. Grand prix získal Jan Hísek, Cenu za přínos českému exlibris V. Suchánek, tři Ceny XIV. Trienále českého ex libris Chrudim 2014 Martin Manojlín, Petr Palma a Josef Werner, Cenu hejtmana Pardubického kraje Milan Bauer, Cenu města Chrudim Boris Jirků a Cenu SSPE Alena Antonová. Ve studentské kategorii získali ceny: Gabriela Popovičová,

foto M. Petřík

Elke a Josef Wernerovi

Barbora Dorušincová a Anna Zelenková. V úvodní části katalogu trienále jsou zajímavé články ředitele PNP v Praze pana Mgr. Zdeňka Freislebena a předsedkyně poroty paní Mgr. Hany Novákové. Snad trochu statistiky: pro první kategorii byly vybrány k vystavení práce 90 autorů (34 odmítnuto) a ve studentské kategorii 61 studentů (92 odmítnuto). V první kategorii je mladších než 50 let pouze 13 autorů; z nich se prosadil pouze jediný – M. Manojlín. Sběratelé, bez jejichž objednávek by většina vystavených exlibris nevznikla, byli v úvodu „pochválení“. Cituji: „Zarmoutilo nás, že u některých renomovaných autorů se projevuje snížení kvality zaslaných děl, které je mnohdy dáno požadavky a estetickým vnímáním zadavatele.“ Také jsme se zřejmě zaslou-

žili o „pokles společenské objednávky“. V sobotu v brzkých ranních hodinách se začal plnit hlavní sál muzea sběrateli a obchodníky s exlibris a grafikou a nastal ten správný sjezdový mumraj, který neumožňuje oddech. Příjemně překvapil obsah sjezdové tašky: krásný grafický list Petra Hampla, katalog trienále, kniha Barokní umění na Chrudimsku, seznam účastníků a prospekty. K našemu překvapení chyběl v tašce slíbený soupis exlibris Zdenka Seydla, který byl však v prodeji za mírnou částku 50 Kč. V prodeji byly nové grafické listy J. Dajče a P. Sukdoláka a nové grafické soubory IPSE SIBI XV a Michael Rittstein Kurzy tance. Prodej však zdaleka nesplnil očekávání výboru spolku.

V podvečer proběhla úspěšně aukce exlibris, kterou připravil Ing. M. Humplík, a pak jsme se zotavili na společné večeři v Měšťanské restauraci.

V neděli pokračovala výměna a prodej ve velkém sále od 8 do 14 hodin a od 10 hodin byl připraven koncert barokní hudby souboru Societas Musicalis v Muzeu barokních soch společně s výstavou exlibris Zdeňka Mézla, kterou připravil ze své sbírky Ing. M. Humplík a také doprovodil proslovem o díle Z. Mézla. Na závěr se konalo promítání dvou filmů o Z. Mézlovi.

Je třeba poděkovat spolupořadatelé Chrudimské besedě za vzornou přípravu sjezdu, jmenovitě panu řediteli Jiřímu Kadeřávkovi a paní Štěpánce Gottwaldové, předsedovi SSPE panu Karlu Urbanovi a jednateli SSPE panu Ing. Milanu Humplíkovi, kteří vše v Chrudimi projednali a připravili za SSPE.

Byl to úspěšný sjezd, jak pro účastníky, kterých bylo přibližně 160, tak pro spolek, když při konečném zúčtování nebyl

sjezd finančně ztrátový také díky podpoře města Chrudimi a Krajského úřadu Pardubice.

Kde budou sjezdy v příštích letech? V roce 2015 v Chomutově, v roce 2016 v Jičíně, v roce 2017 v Chrudimi a v roce

2018 kongres FISAE v Praze. Lehce se to napíše, avšak realizace si vyžádá mnoho dobrovolné práce členů SSPE. Snad se vše díky iniciativě členů dobře podaří.

Jan Langhammer

VÁCHALŮV KRVAVÝ ROMÁN

V roce 1924 vydal ve Vršovicích č. p. 648 Josef Váchal - dřevorytec svůj Krvavý román s podtitulem Studie kulturně a literárně historická. Je to tedy letos devadesát let. Rozsáhlá úvodní část knihy je skutečně věnovaná rozboru „krváků“, psaná jako obrana proti jejich odsuzování. Mají podle něj utajenou hodnotu mravní. Byly to spíše knížečky či sešitky na pokračování a Váchal se rozhodl, že sám napíše krvavý román „ideální“, „vzorový“. Je to karikatura, ovšem, ze které ale cítíme, že dokonale napodobil způsob jejich psaní i obsah a podání dějů. Připomeňme si Váchalův počin dvěma citacemi. V jedné je i o nás. *„Milovými kroky blížilo se už ráno a na obzoru pomalu svítalo, neboť bez zastávky vpřed líně ubíral se čas, strhuje sebou v moře zapomenutí panovníky z boží milosti, vilky socialistických ministrů, přednášky Norberta Čapka (unitář, 1870-1942, pozn. jch), vlnu rudé revoluce a kroužky exhibisáků“.*

„Dokud jsem nepřišel já a nenatřel svůj jazyk jedem netolerantnosti a pohrdáním těmi, kdož lovíce ve smečce umožňují život tisícům hyen, jakými jsou všichni příživníci kol umění, od kritiků až k obchodníkům s obrazy.“

Kdo by se cítil dotčen, nechť Váchalovi odpustí. Byl vždy nemilosrdně nabroušený proti všemu a nebral si servítky. Sám se v románu objevuje ve třech vysmívaných

podobách. A druhá citace je platná i dnes. Či zvláště dnes. Množí se řady neumělelských rádoby umělců, jejichž „umění“ je uměním jen proto, že to někdo za umění prohlásil či začala je takto vnucovat smluvená skupina. Žádná skutečná kritika vlastně neexistuje. Ti, co mají drzé čelo, o němž je známo, že je lepší než popluzní

dvůr, se mohou pak dostat až do společenských špiček.

Váchal si svůj román sám vysázal, bohatě ilustroval 68 vlastními a 11 převzatými dřevoryty a vytiskl v počtu 17 číslovaných exemplářů v r. 1924. Podruhé stačil román vyjít před nástupem tuhé normalizace v roce 1970 v Odeonu a po změně poměrů hned v roce 1990 v nakladatelství Pase-

ka. Za předlohu mu posloužil výtisk uložený v Národní knihovně nesoucí číslo 16. Poslední vydání v tomtéž nakladatelství je z roku 2011. Filmové zpracování Krvavého románu Jaroslavem Brabcem získalo v r. 1993 tři České lvy, Zlatého ledňáčka na Finále Plzeň a cenu za režii na MFF fantastických filmů Řím. Stěna měšťánského domu v Litomyšli byla vyzdobena sgrafity

podle dřevorytů Krvavého románu a ulice, kde dům stojí, byla v r. 1998 přejmenována na ulici Josefa Váchala. Nakladatelství Paseka vydalo současně s románem v r. 2011 zvukovou podobu Krvavého románu, původně namluvenou Leošem Suchařípou ve studiu Českého rozhlasu Brno v r. 1994, ve formátu MP3.

Josef Chalupský

DVĚ VERNISÁŽE V OCHOZECH - VLADIMÍR ŠAVEL, JUNIOR Severočeský mistr barevné litografie oslavil 65. narozeniny

A jak jinak - prací na přípravě svých dvou podzimních prezentací, kterým předcházela jeho účast na říjnové kolektivní výstavě ve zbraslavské galerii Městského domu s názvem **5+5 spolu**, kterou oběslal kolekcí obrazů a grafik. Byla to přehlídka výtvarných děl desítky pedagogů dvou spřátelených univerzitních pracovišť

(katedry VV PF UJEP Ústí nad Labem a Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické TU v Liberci).

Obě následující listopadové výstavy k počtě jubilanta se uskutečnily za velkého zájmu jak příslušníků akademické obce, tak přátel a milovníků umění z řad široké veřejnosti. Na první výstavě **Krajiny a květiny** se spojil s mladším kolegou Mgr. Lukášem Círusem, matematikem a fotografem. **Na ochozech**, po obvodu rozlehlé zastřešené haly nově restaurovaného litoměřického hradu, rozmístili střídavě panely a malířské stojany se svými ukázkami ze současné tvorby. Mladý L. Círús barevné panoramatické fotografie z Českého středohoří a jubilant V. Šavel barevné litografie s líbeznými vedutami měst a pestrými náměty květin a zralých plodů s oslavou ženské krásy a cudné smyslů. Komorní ráz a poetické ladění instalace zařídila vybraná kolekce exlibris a drobné grafiky se symbolikou vinné révy.

O týden později tentokrát **na ochozu** před aulou ústecké PF UJEP v Hoření ulici v Ústí nad Labem - se oslavenec prezentoval svou malířskou tvorbu dvěma desítkami rafinovaných pláten s převažujícími motivy ženských aktů. Rozměrné olejo-

Vladimír Šavel, jun., L1/4, 2013

malby plné náznaků a symboliky s nádechem omamných vůní a erotiky se střídaly s tajuplnou funerální atmosférou. Obě vystavené cykly, roční období a židovské hřbitovy, naznačují neukončený proces uměleckého vývoje a novou fází tvůrčího hledání Vladimíra Šavla.

U obou zmíněných prezentací nechyběly múzy hudby a vokálního zpěvu, které obstaraly jazzband Ády Škardy v Litoměřicích a pěvecký sbor Schola Cantorum v Ústí nad Labem. Přátelskou pohodu obou oslav korunoval jak úvodní proslov prof. RNDr. Jana Melichara, CSc. v Lito-

měřicích, tak přátelská a vtipná zdravice doc. PhDr. Zdeňka Radvanovského, CSc. v Ústí nad Labem.

Naši sběratelské obci není třeba oslavence doc. Mgr. Vladimíra Šavla sáhodlouze představovat: do dnešního dne pro nás vytvořil 365 opusů přesně tolik, kolik dní má jeden rok života. Kromě pravidelné účasti na Trienále v Chrudimi a královéhradeckých Žních nechyběl v posledních letech ani na nejprestižnějších přehlídkách exlibris – Sint-Niklaas, Ostrów Wielkopolski, Bodio Lomnago, Varese, Ploiești a Bratislava.

Jiří Ort

VÝSTAVA KARLA ŠAFÁŘE V KARLOVÝCH VARECH

Člen spolkového výboru Ing. Karel Scherzer spolu s několika svými přáteli a spolupracovníky otevřel začátkem září 2014 v budově kina Drahomíra v Karlových Varech komorní a kultivovanou výstavní síň, kde hodlá prezentovat umělce blízké okruhu sběratelů drobné grafiky. Jako první zde vystavil své grafiky malíř a grafik Tomáš Hřivnáč.

Od 3. října 2014 vystavoval v galerii Drahomíra náš dlouholetý přítel, akademický malíř Karel Šafář, kterému se pro výstavu podařilo vybrat pozoruhodnou kolekci grafik, kreseb a olejů. Z grafik za-

ujaly starší suché jehly (málo známý cyklus Milování z let 2006 a 2007) a kresby, které vznikly během dlouhodobé hospitalizace a na nichž si ověřoval, zda nemoc neovlivnila citlivost jeho ruky. Obrazy patřily k tvorbě nejnovější a vedle Šafářových oblíbených mnohovýznamových klaunů a žonglérů a pražských námětů byly vystaveny i akty a květiny.

Výstava Karla Šafáře trvala do 31. 10. 2014 a byla samozřejmě prodejná (s příjmemně vlídnými cenami).

Milan Humplík

KRAJINA V GRAFICKÉ TVORBĚ

VOLNÁ GRAFIKA, EXLIBRIS A NOVOROČENKY ČESKÝCH UMĚLCŮ-GRAFIKŮ

Výstavu uspořádala ve dnech 8. října až 8. listopadu 2014 Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje a plzeňská sekce Spolku sběratelů a přátel exlibris. Na výstavě byla představena grafická

tvorba třiceti sedmi významných grafiků, představitelů českého moderního umění. Bylo vystaveno 185 grafik a kniha Čechy - Šumava nakladatele a vydavatele J. Otty v Praze, asi 1900, jako příklad

práce xylografů. Tematicky byla výstava zaměřena na zobrazení krajiny se specifickým pojetím autorů, např. T. Bíma, C. Boudy, J. Boudy, J. Hodka, V. Komárka, K. Lhotáka, A. Moravce, A. Odehnala, V. Sedláčka, P. Sukdoláka, M. Švabinského a mnoha dalších.

K výstavě vydala vědecká knihovna bavrenně tištěný katalog formátu A5, 16 stran se seznamem vystavených grafik a s 33 obrázky.

Lgh

15. ROČNÍK BIENÁLE Z OSTROVA VELKOPOLSKÉHO S ÚSPĚCHEM

Loňského roku bylo vypsáno a letos ohodnoceno již 15. bienále soutěže pro drobnou grafiku a exlibris v Ostrově Velkopolském (Ostrów Wielkopolski).

Lembit Lõhmus, C2, 2012

V době ubývajících finančních možností a snižujícího se počtu vypisovaných soutěží tato setrvalá tradice těší. Soutěž si získala velký světový ohlas! Zúčastnilo se jí 488 umělců ze 46 zemí světa! Počet to velmi neobvyklý! Nejvíce jich bylo přirozeně z Polska – 128, dále z Ukrajiny – 48, z Argentiny – 31, z Bulharska – 25, od nás 24 a z Japonska a Německa po 18 a odjinud v menším počtu. Pořadatelé se pyšní, že jim přišly zásilky z Portorika a Jižní Afriky. V katalogu se najde ale po

jednom výtvarníkovi i z Bangladéše, Peru a Kazachstánu a skupina z Thajska. Snad soutěži svědčí to, že není vypsán žádný svazující námět a umělci mají zcela volnou tvůrčí ruku.

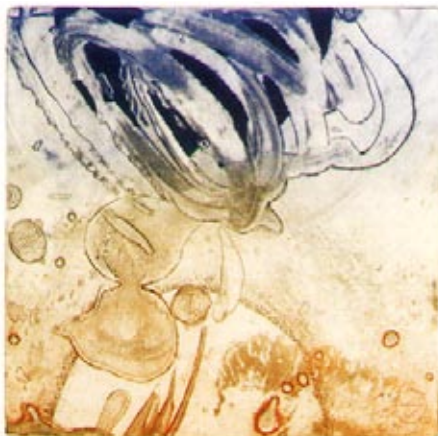
Od nás soutěž obeslalo 24 výtvarníků, z nichž 20 se dostalo do užší soutěže a na výstavu. Byli to: Jiří Brázda, který byl též členem poroty, Hana Čápková, Jan Černoš, Karel Demel, Josef Dudek, Petr Alois Hampl, Pavel Hlavatý, Miroslav Hlinka, Helena Horálková, Günter Huber, Zbigniew Kubeczka, Hynek Luňák, Jaroslav Minář, Lubomír Netušil, Jiří Neuwirt, Michal Novák, Gabriela Popovičová, Jiří Samek, Rea Šimlíková a Ladislav Steinger.

První cenu získal Lembit Lõhmus z Estonska za soubor tří mědirytin ptáků. Druhou obdrželi ex aequo tři výtvarníci. Mezi nimi **Rea Šimlíková** za soubor čtyř grafik vytvořených kombinací mědirytu, suché jehly a mezzotinty (C2+C4+C7) a Jerzy Dmitruk a Grażyna Kulikwska-Antczak z Polska. **Karel Demel** byl honorován medailí bienále a **Hana Čápková** zvláštním uznáním.

Josef Chalupský

GDAŇSK 2014 S ÚSPĚCHEM

Gdaňsk byl kratší čas již v devatenáctém století, ale později v letech 1920-1939 svobodné město pod ochranou Společnosti národů. V roce 1939 jej zabrali Němci. Dnes je již součástí Polska. Nakonec zrodila se tam i Solidarność. Zachovává si však nadále svoji osobitost? Zejména v kulturní oblasti? Stará se o ni Gdaňské souostroví kultury (Gdaňski archipelag kultury), s akcemi pod názvem Ostrov pokladů (Wyspa skarbow). Název vychází snad ze Stevensonova stejnojmenného románu o neznámém ostrově, na kterém má být zakopaný poklad.

Kijo Wada, any day

Kijo Wada, any day-8

V roce 2009 začaly být v Gdaňsku vypisovány námětové exlibristické soutěže. Napoprvé s lákavým tématem Gdaňští lvi. Městským to znakem, na kterém dva lvi drží erb krále Kazimíra s nápisem NECTEMERE, NEC TIMIDE neboli volně Vždy s rozumem, nikdy zbaběle (viz Knižní značka 2/2009, s. 54). Následovaly náměty: Solidarita národů (2010), Člověk, Země, vesmír (2011), kde první cenu ex aequo se Slovenkou Veronikou Cabadajovou tehdy

získal Pavel Hlavatý, Sport (2012) a nyní Tajemství chladného moře. (V roce 2013 se soutěž nekonala.) Zadávání námětů může být inspirující, ale i svazující. První soutěž obeslalo 233 umělců. Pořadatelé vydali nyní katalog za léta 2010-2014, ve kterém je uvedeno souhrnně 367 výtvarníků. Tedy v přepočtu počet obesílajících ubývá. Pokud lze vyčíst jsou v uvedeném období od nás jmenováni pouze Pavel Hlavatý (2011, 2014), Jaroslav Minář (2014), Vladimír Pechar (2012) a Dominika Schönová (2010, 2011). V roce 2009 zaslali do soutěže své práce od nás čtyři umělci. Letošní první cenu v tradičních grafických technikách získal Japonec Kijo (Kiyō) Wada za soubor šesti exlibris. Druhou cenu Jan Rusaček (Rusaczek) z Běloruska za dvě exlibris a třetí cenu Pavel Hlavatý za práce Nymphe. Čestné uznání obdržel Jaroslav Minář. Tedy stoprocentní úspěšnost našich výtvarníků! Dvě exlibris Japonce Wady představujeme. Více na <http://exlibrisgdansk.pl/index.php?s=konkurs&rok=2014>.

Josef Chalupský

X. GLIWICE

Již podesáté uspořádala Městská knihovna v Gliwicích exlibristickou soutěž. A není to soutěž ledasjaká. Je ve světě

oblíbená a nyní ji obeslalo 661 výtvarníků ze 46 zemí! To je číslo, až na Sint-Ni-

klaas, nevidané! Není to ale novinka (viz Knižní značka 4/2010, s. 118). Je možné, že jí prospívá nezadávání námětu. Umělci tak mají při své tvorbě volnou ruku. Do katalogu se dostali zástupci pouze 34 zemí. Nejvíce přirozeně z Polska (35), dále z Ukrajiny (13) a potom jen z 9 zemí s účastí od šesti do osmi. My a Bělorusové jsme byli s osmi výtvarníky tedy hned za zmíněnou dvojicí. Od nás ji obeslali (podle katalogu a abecedy): Jiří Brázda, Karel Demel, Eva Hašková, Pavel Hlavatý, Miroslav Hlinka, Zbigniew Kubeczka, Vladimír Šavel junior a Rea Šimlíková. První cenu získal Konstantin Kalinovič (Kalinyvych) z Ukrajiny, druhou Lembit Lõhmus z Estonska za soubor krásných mědirytin a třetí Šue Lun Čchen (Xue Lun Chen) z Číny. Představujeme ukázkou ze souboru Konstantina Kalinoviče.

Další na: <http://www.biblioteka.gliwice.pl/galeria/mkgne> a <http://www.kalinyvych.net/>.

Josef Chalupský

ROKYCANSKÉ 7. BIENÁLE GRAFIKY

Jak je známo bylo toto bienále založeno v roce 2002 jako soutěž otevřená pracím vytvořeným klasickými grafickými technikami. Protože při jeho vzniku stála paní Marie Brychová, původem ze severní Moravy, ale dlouho žijící v Brazílii, měla soutěž již od začátku jistý mezinárodní nátlak. Zúčastňovali se jí totiž i její žáci. Nicméně ve skutečnosti měla přece jen dosah spíše místní. Pořadatelem je Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech ve spolupráci s Agenturou AM

art. Počet zaslaných grafik není omežován, stejně jako není stanovován určitý námět.

Letos se do soutěže přihlásilo 67 výtvarníků ze 14 zemí, kteří zaslali 173 soutěžních prací. Nejvíce jich bylo pochopitelně od nás, celkem 32. Hojně ale i z Polska (10), ze Slovenska (7), ze Srbska (4), po třech účastnících z Bulharska a Lotyšska. Jednotliví výtvarníci se zúčastnili z Finska, Brazílie, Gruzie, Černé Hory, Estonska, Ukrajiny, Chorvatska a Ruska. Pořadate-

lé se těší z toho, že někteří se zúčastňují opakovaně. Vzhledem k tomu, že se biennále hlásí k mezinárodnímu charakteru, je na příští kolo naplánováno zařazení podmínek do DIRECTORY (web.natur.cuni.cz/exlibris), čímž by se stalo ve světě známější.

Hlavní cenu získala Zdenka Pozaićová z Chorvatska. Cenu Plzeňského kraje Martin Mulač z ČR, cenu Muzea Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech Pawel

Delekta z Polska a cenu Agentury AM art Rokycany Rossen Spasov z Bulharska. Uděleno bylo celkem 12 zvláštních uznání poroty, mezi nimi českým výtvarníkům: Pavlu Hlavatému, Bohdaně Holubcové, Bedřichu Kocmanovi a Jaroslavě Spěváčkové. Zda mezi zaslanými grafikami byla též nějaká exlibris, jsme se od pořadatelů nedozvěděli.

Josef Chalupský

SLOVENSKÝ EXLIBRIS V ESTÓNSKU

Člen SSPE, zberateľ, publicista a najmä autor knižných značiek Vítazoslav CHRENKO, dostal pozvanie vystavovať svoje práce v centrálnej mestskej knižnici v stotisícovom TARTU, druhom najväčšom meste Estónska. V čase od 14. 10. do 13. 11. 2014 predstavil publiku 64 exlibrisov, ktoré vytvoril v posledných štyroch rokoch a jeho linoryty zaujali svojim precíznym spracovaním, jemnými líniami a rovnocenným chápaním obrazového motívu a písma. Výstava pod názvom Čarovný detail sa do Estónska dostala vďaka kontaktom, ktoré autor získal ako

predseda poroty a jeden z organizátorov medzinárodnej výtvarnej súťaže v tvorbe knižnej značky EX LIBRIS HLOHOVEC. Práve zmysel pre detail je jedným z poznávacích znamení jeho tvorby a návštevníci vernisáže boli prekvapení, koľko odkazov, symboliky a informácií sa dá skryť na malú plochu grafického listu. Jeho práce vlastní zberatelia v Belgicku, Českej republike, Bulharsku, Srbsku, Maďarsku, Poľsku, Číne, Estónsku, Slovenskej republike a jeden vlastník exlibrisu žije v USA.

Vítazoslav Chrenko

XX. FESTIVAL KOMORNÍ GRAFIKY

Galerie Hollar, 12. 11. – 23. 12. 2014

Tradiční předvánoční výstavu komorní grafiky zahájil Vladimír Suchánek a úvodní slovo přednesla dr. Blanka Stehlíková. Táňa Fišerová přednesla báseň J. S. Bacha O pokojné mysli. Výstava měla zajímavý doprovodný program: 19. 11. Besedu s dr. B. Stehlíkovou a laureáty festivalu, 26. 11. koncert Ireny a Vojtěcha Havlových, 10. 12. ukázkou tisku umělec-

kými tiskaři P. Korbelářem a M. Slámou a 17. 12. adventní večer Hollaru. Paní Blanka Stehlíková se v úvodu k výstavě zamýšlí nad úlohou klasické grafické tvorby v dnešním globalizovaném světě: „*Individuální tvorba - sebevyjádření umělce a zároveň oslovení těch, kteří také chtějí zůstat mezi sebou, patří k tomu, co humanizuje lidskou společnost. A v grafice*

je tato vazba mezi autorem a adresátem už tradičně pevnější, než tomu bývá v jiných oblastech výtvarného umění. Je to dáno již její poměrnou dostupností. U nás hraje svoji úlohu také mnohaletá tradice uměleckých škol. Sled generací a setkávání různých názorových proudů nabízí sběratelům široký výběr.“

Padesát autorů zde představilo své prá-

ce a mnohé z nich se staly milým dárkem pod vánočním stromečkem. Bylo z čeho vybírat a každý nalezl grafiku podle svého srdce. Cena SČUG Hollar byla udělena Oldřichu Kulhánkovi in memoriam, Cenu Nadace Hollar získala Eva Sendlerová a Cenu Spolku sběratelů a přátel exlibris obdržel Tomáš Hřivnáč.

Jan Langhammer

PUBLIKACE

■ XIV. trienále českého ex libris Chrudim 2014 Přehlídka současné tvorby 2012-2014

Katalog přehlídky ve formátu A5 byl vytištěn barevně v nákladu 700 kusů. Má 88 stran a obálku. Úvodní texty katalogu napsali: Mgr. Zdeněk Freisleben a Mgr. Hana Nováková. Grafickou úpravu katalogu provedl Jiří Neuwirt. Vydal Památník národního písemnictví v Praze. ISBN 978-80-87376-15-7.

Každý z vystavujících autorů (90) má v katalogu reprodukováno jedno exlibris, ze studentů pouze tři. Vpředu jsou ocenění autoři (8), autoři navrzení na ocenění (8), ocenění studenti (3) a pak ostatní (74). Katalog byl v prodeji za částku 70 Kč.

■ Zdenek Seydl

Soupis a obrazový katalog exlibris
1963-1978

Soupis vyšel v edici Uzavřené dílo jako Svazek 7 a obsahuje popis 66 exlibris s jejich 65 barevnými reprodukcemi. Předmluvu napsal Ing. Milan Humplík, autorem soupisu je František Nový. Vydal SSPE v září 2014 v nákladu 300 výtisků pro účastníky sjezdu v Chrudimi. Formát A5, 34 stran a příloha A4, fotografie Z. Seydla. ISBN 978-80-904444-8-5. Sou-

pis je v prodeji za částku 50 Kč.

■ Žeň českého a slovenského exlibris 2013

Katalog 33. ročníku sestavila paní Marie Rumlarová, která rovněž napsala úvod společně s předsedou SSPE panem Karlem Urbanem. Katalog formátu A5 je tištěn barevně na 24 stránkách s jednou přílohou v nákladu 200 výtisků. Příslušná výstava se konala 13. až 31. října 2014 v budově Lékařské fakulty UK Hradec Králové, Šimkova 870. Výstavu obeslalo 36 tvůrců exlibris; z toho tři ze Slovenska. Celkem bylo vystaveno 102 exlibris vytvořených v roce 2013.

■ Helena Cejnarová

Soupis exlibris 2000-2014

Soupis sestavil společně s autorkou pan Zdeněk Konečný a obsahuje popis 121 exlibris a 22 jejich zobrazení. Formát A5, 8 stran. Soupis vydal SSPE v počtu 60 výtisků v roce 2014. Část nákladu byla rozeslána zúčastněným, členům výboru a vybraným institucím. Zbytek nákladu je k dispozici pro další zájemce.

■ František Patočka

Soupis exlibris 1929-1979

Původní soupis exlibris Ing. O. Hradeč-

ného z roku 1966 doplnil pan Vladimír Mikule a obsahuje popis 39 exlibris a 21 jejich zobrazení. Formát A5, 4 strany. Soupis vydal SSPE v počtu 60 výtisků v roce 2014. Část nákladu byla rozeslána zúčastněným, členům výboru a vybraným institucím. Zbytek nákladu je k dispozici pro další zájemce.

■ **Hasip Pektas: Ekslibris**

Kniha o exlibris z Turecka

Hasip Pektas, (1953), profesor univerzity Hacettepe v Ankaře a univerzity İşik v Istanbulu, předseda istanbulské exlibristické společnosti a předseda FISAE (dva roky před sjezdem v Istanbulu v r. 2010), vydal letos knihu o exlibris. Je v turečtině. S pomocí slovníku se dá ale snadno poznat, jak je kniha pěkně a promyšleně sestavená. Nic v ní neschází. Po kapitole o tom, co je exlibris, následují kapito-

ly o jeho historii a rozvoji, o tiskařských technikách, o exlibris typografickém, jiném vytvořeném pomocí počítače, o mezinárodních soutěžích, o sběratelství, spolcích a FISAE, kapitoly o exlibris tureckém a erotickém (jak dnes jinak) a vše uzavírá seznam zkratk grafických technik a jejich pojmenování anglicky a turecky, adresář spolků ve světě a obsáhlá literatura. Kniha je pěkně ilustrovaná. Je v ní pět reprodukcí exlibris výtvarníků našich a čtyř slovenských. Jména našich umělců lze najít i v textech. V historické části jsou dvě exlibris od Albrechta Dürera (z r. 1502 a z r. 1524) a také Paula Kleea, Gustava Klimta a Pabla Picassa! Pektas, H.: Ekslibris, İstanbul Ekslibris Derneği, İstanbul, 2014.

Více o autorovi na <http://www.hasippektas.com/english.html>.

Jch

ČASOPISY

■ **BOEKMERK tijdschrift voor exlibris-kunst. Nummer 45/2014**

Vše je opět postaru. Pokračuje představení starších exlibris, tentokrát sedmi autorů britských (díl 2) s ukázkami. Až na jedno od výtvarníka nedávno zesnulého, opět vesměs krásná, „klasická“ exlibris, která potěší duši každého, kdo miluje tuto tvorbu. Jack van Peer chválí úroveň setkání v italském Bodio Lomnago (11. - 13. 4. 2014), najmě hlavního „nadšeného“ pořadatele Marca Franzettiho. A libuje si, kolik přijelo Belgičanů. Celkem 18! Jeho spokojenost je zřejmá i z názvu článku - Carpe diem. Méně spokojený je Martin R. Baeyens s 25. Kongresem FISAE, konaném ve španělské Taragoně (22. - 28. 4. 2014). Z obou podniků je zveřejněno několik fotografií. Dva autoři

se radují z nálezů exlibris, jednak pro Osara Wilda a jednak pro císaře Viléma II. Byla nalezena v knihách. Představena je Belgičanka Els Vosová s ukázkami jak hypermoderně pojatých, tak příjemně graficky vyvedených exlibris. Velký článek je věnován karlovarskému Karlu Scherzerovi, nadšenému to sběrateli, který má již přes sto exlibris vytvořených na své jméno. Článek je bohatě ilustrovaný devíti exlibris, z nichž sedm je od českých výtvarníků, jedno od slovenského a jedno od Hedviga Pauwelse! Pokračuje vše upozorněním na výtvarnice zahraniční: Čiňanku Wu Lianga s jejími kočičími exlibris a Italku Marii Maddalenu Tuccelli (nar. 1950), která tvoří jemné mědirytiny. Dále je o výstavě japonských exlibris v Sint-Niklaas a o ročence německého

DEG. Uvedeno je osm nových exlibris, žádné od našeho umělce. Číslo uzavírá pravidelný článek, snad vtipný, Nezbedné výměníky. Jch

■ **KISGRAFIKA, 2014/3**, Maďarsko

Ve věku 84 let zemřel maďarský grafik Tibor Moskál. Márta Kopasz (1911-2011), maďarská grafička a pedagožka, měla vzpomínkovou výstavu; uveřejněna je vstupní řeč výstavy. Místa národních vzpomínek zobrazená na exlibris byla

promítána z vybraných exlibris z Národní knihovny Széchényi. Grafici Tibor Gönezi Gebhardt (1902-1994) a Béla Gebhardt (1901-1990) byli připomenuti přednáškou s promítáním. Sběratel známek a exlibris Dr. László Gombos, který organizoval nesčetně výstav, se dožil 80 let. Exlibris s tematikou vína a juristiky ze sbírky Miklóse Lippóczyho (1913-2004) byla vystavena v Národní knihovně Széchényi. Lgh

GRAFICKÉ SOUBORY

■ **IPSE SIBI XV**

Sedm vlastních exlibris

Soubor sedmi vlastních exlibris Martina Boudy (barevná litografie), Kateřiny Černé (barevný linoryt), Borise Jirků (serigrafie), Michaela Rittsteina (barevná litografie), Kateřiny Slavíkové (lept), Vadima Šramkova (suchá jehla) a Chruďoše Valouška (linoryt) vydal SSPE v roce 2014 v nákladu 100 výtisků ke sjezdu spolku, konaného 4. – 5. října 2014 v Chrudimí. Soubor je v prodeji pro členy SSPE za částku 700 Kč.

Lgh

ZPRÁVY Z VÝBORU SSPE

■ **Výborová schůze** konaná dne **18. 9. 2014** v hotelu Balkán za řízení předsedou K. Urbanem a při účasti tří členů výboru a hosta, Ing. M. Bayerové. Pan J. Lafata přestal být pokladníkem spolku. Soubor IPSE SIBI XV byl dokončen a je v prodeji za 700 Kč.

■ **Výborová schůze** konaná dne **16. 10. 2014** v hotelu Balkán za řízení předsedou K. Urbanem a při účasti tří členů výboru a hosta Ing. M. Bayerové. Pro valnou hromadu 2015 vytvoří Lenka Štěpaníková pamětní list. Na cenu SSPE pro Festival komorní gra-fiky budeme navrhovat T. Hřivnáče.

■ **Výborová schůze** konaná dne **13. 11. 2014** v hotelu Balkán za řízení předsedou K. Urbanem a při účasti čtyř členů výboru a hostů Ing. M. Bayerové a Ing. Petra Houšky. Dr. Němec převezme funkci pokladníka SSPE od 1. 12. 2014. J. Brázda vytvoří pamětní list k poctě O. Kulhánka pro prodej na valné hromadě. Adventní setkání s K. Šafářem se koná 1. 12. 2014 v jeho ateliéru. Pro výstavu Svět knihy připraví expozici exlibris J. Hlinovský. J. Langhammer bude nadále redaktorem Knižní značky.

Výbor SSPE

PLACENÍ ČLENSKÝCH PŘÍSPĚVKŮ ZA ROK 2015

Členské příspěvky za rok 2015 zůstávají ve stejné výši jako v roce 2014, tj. 600 Kč pro české členy, 700 Kč (28 euro) pro slovenské členy a 1000 Kč (40 euro) pro ostatní zahraniční členy (včetně nákladů na poštovné 400 Kč). Čeští členové, kteří dovrší v příštím roce věk 80 let a starší, platí pouze udržovací příspěvek 50 Kč. Čestní členové spolku členské příspěvky platit nemusí. Členské příspěvky je možno platit v hotovosti u pokladníka spolku, přiloženou složenkou nebo převodem na účet spolku: číslo účtu 87951/0300, variabilní symbol = evidenční členské číslo. Do zprávy pro příjemce uvádějte: jméno – příspěvky SSPE.

Pro zasílání plateb ze zahraničí platí pro číslo účtu vedeného v euro:

IBAN: CZ02 0300 0000 0002 3224 2690, SWIFT/BIC: CEKOCZPP.

Pokud chcete být i v příštím roce členy našeho spolku, uhradte členské příspěvky nejpozději do 31. března 2015. Pokud se rozhodnete členství ve spolku ukončit, oznamte to výboru spolku rovněž do 31. 3. 2015.

Prosíme členy, aby si uvědomili, že pozdní placení členských příspěvků způsobuje nežádoucí zvýšení nákladů za rozesílání upomínek a ztěžuje vytváření adresářů pro rozesílání spolkového časopisu Knižní značka a dalších publikací. Členům, kteří nezaplatí včas členské příspěvky, pozastavíme rozesílání spolkových publikací.

Členskou evidenci má na starosti již mnoho let pan Ing. Jan LANGHAMMER, tel. 377 265 076, e-mail: langhammer.jan@o2active.cz, poštovní adresa: Ke Kukačce 797/19, 312 00 Plzeň. Výbor SSPE

ŽIVOTNÍ JUBILEA ČLENŮ V ROCE 2015

■ **Padesát let:** 2. 1. MUDr. Petr KELČA, 11. 3. Katerina KYSELICA, 11. 3. Iveta MIKEŠOVÁ, 14. 3. Ing. Zdeněk ROLNÝ, 4. 4. Ing. Petr HOUŠKA, 11. 4. Ing. Karel SCHERZER, 27. 7. Ing. Jan RYCHTÁŘ, 28. 7. Mgr. Petr BÍLÝ, 16. 9. Martin FOUKAL, 16. 10. Petr PTÁČEK, 15. 12. Ivan KOZEL.

■ **Padesát pět let:** 20. 2. Mgr. Luiza SAZDOVÁ, 3. 4. Mgr. Pavel PICH, 30. 6. Luigi BERGOMI, 27. 11. Ing. Tomáš TYLICH.

■ **Šedesát let:** 9. 2. Jana VONDRÁKOVÁ, 11. 4. Vladimír BOGDANOV, 13. 5. akad. malířka Jaroslava LÁZNÍČKOVÁ, 25. 5. PhDr. Magdalena RYCHLÍKOVÁ, 16. 7. Vlasta MATOUŠOVÁ, 25. 9. Mgr. Pavel JAKIM, 17. 9. Libor CHLOUPEK, 1. 10. Pavel VYBÍRALÍK, 16. 10. Libuše VYSKOČILOVÁ, 19. 10. MUDr. Dušan ŠUTERA, 4. 11. Karel SKŘIVÁNEK, 19. 11. Marie FRKOVÁ.

■ **Šedesát pět let:** 28. 2. RNDr. Jiří DEMEL, 15. 3. Dušan SAZOVSKÝ, 19. 3. PhDr. Vilém STRÁNSKÝ, 10. 5. PhDr. Petr VLÁČIL, 24. 5. Jitka NĚMEČKOVÁ, 24. 9. MUDr. Viera PAVLÍČKOVÁ, 11. 10. JUDr. Jan HRDLÍČKA.

■ **Sedmdesát let:** 24. 2. Mgr. Lubomír NETUŠIL, 10. 4. Dr. Zdenka PFEFFEROVÁ, 25. 4. MUDr. Jiří POL, 26. 5. Dr. med. Horst E. SPARKE, 9. 7. Ladislav KALINA, 17. 9. Ing. Josef VANÍČEK, 27. 9. Karel MARTINEC, 29. 10. Josef WERNER, 8. 11. Petr KÁBRT, 17. 12. Tjalbertus VOGELVANGER, 27. 12. akad. malíř Boris BRANKOV.

■ **Sedmdesát pět let:** 18. 1. MUDr. Jan REBAN, 14. 2. Ing. Josef GROMEŠ, 17. 4. Jaroslav BARTÁK, 5. 5. Jana RADOVÁ, 27. 5. PaedDr. Karla RYVOLOVÁ, 31. 5. Jana BUCHTOVÁ, 18. 7. Jana ONDRUŠOVÁ, 6. 10. MUDr. Leo FRYDRYCH, 11. 10. MUDr. Vladimír KOBLOVSKÝ, 12. 10. Ing. Zdeněk ŠÍMA, 11. 11. Klaus RÖDEL, 6. 12. Ing. Eva PŘIBÍKOVÁ, CSc.

■ **Osmdesát let:** 1. 1. Mieczysław BIELEŃ, 3. 1. Josef ŠEVČÍK, 16. 1. Hynek HALÁMEK, 19. 2. Rosemarie ASCHENBACH, 29. 5. Ing. Jan SCHNEEWEIS, 25. 6. MUDr. Josef MACELA, 9. 8. RNDr. Olga KALABUSOVÁ, 23. 8. Alena MALKUSOVÁ, 2. 11. MUDr. Stanislav KALABUS.

■ **Osmdesát pět let:** 25. 1. František CIGÁNEK, 7. 9. prof. Arpad ŠALAMON, 13. 12. Jiří KUBÍČEK, 16. 12. akad. malířka Alena ANTONOVÁ.

Devadesát let: 3. 7. JUDr. Evžen ŠINDELÁŘ.

Devadesát pět let: 17. 4. prof. PhDr. František DVORÁK, 18. 12. JUDr. Rudolf KUBELA.

Blahopřejeme všem jubilantům a přejeme jim vše dobré do dalšího života spojeného se sbíráním nebo tvorbou exlibris.

Výbor SSPE

ZMĚNY ČLENSTVÍ

■ **NOVÍ ČLENOVÉ:** 20033 Ing. Igor CVACHO, Ružová 30, 01001 Žilina, Slovensko; 10691 Oldřich JELEN, K lipám 292/28, Strážkov, 190 00 Praha; 10689 Pavel KROB, Dómská 128/12, 412 01 Litoměřice; 10692 Vilém MACHÁČEK, Zadní Ves 34, 793 26 Karlovice; 10690 Eliška NOVÁKOVÁ, Malý Koloredov 8811, 738 01 Frýdek-Místek; 10688 Ing. Eva PŘIBÍKOVÁ, CSc., č. p. 66, 273 26 Neuměřice; 10693 Mgr. Alois SASSMANN, č. p. 308, 391 75 Malšice.

■ **ZMĚNA ADRESY:** 10036 František CIGÁNEK, Záhumení II. 659/17, 751 02 Troubky; 10544 Jan KUKUCZKA, Malý Koloredov 811, 738 01 Frýdek-Místek; 10265 Jakub PICH, Jar. Haška 2663/7, 37004 České Budějovice; 10286 Ing. Aleš PUSTĚJOVSKÝ, Mniší 103, 742 21 Kopřivnice; 10351 PhDr. Vladimír SŮVA, Za sokolovnou 1284/9a, Suchdol, 165 00 Praha; 10664 Jiří VLACH, Žižkova 50, 332 02 Starý Plzenec.

■ **ZMĚNA JMÉNA:** 10651 Mgr. Lenka ŠLAJEROVÁ z Prahy.

■ **OBNOVENÉ ČLENSTVÍ:** 10253 PaedDr. Oldřich PÁLENÍČEK, č. p. 110, 687 31 Šumice.

■ **ZRUŠENÍ ČLENSTVÍ NA VLASTNÍ ŽÁDOST:** 10102 PhDr. Aleš HOLUB z Prahy, 20032 Vladimír JÁGRÍK z Povážské Bystrice, 10129 Mgr. Jana JEMELKOVA z Olomouce, 10200 RNDr. Věra MARVANOVÁ z Prahy, 10563 Helena SALVOVÁ z Borovan, 10325 Gabriel SLANICAY, jn. z Kunovic a 10668 Radovan ŠTEINER z Prahy.

■ **ZRUŠENÍ ČLENSTVÍ PRO NEPLACENÍ PŘÍSPĚVKŮ:** 30054 Jack van PEER z Belgie.

■ **ZEMŘELI:** 10022 Jarmila BOHÁČOVÁ z Vyškova (†12. 8. 2013).

**Časopis Knižní značka vydává pro své členy od roku 1937
Spolek sběratelů a přátel exlibris, založený v roce 1918,
se sídlem: Zelenečská 129/34, Hloubětín (Praha 14), 198 00 Praha.
Identifikační číslo ve spolkovém rejstříku vedeném Městským soudem v Praze,
oddíl L, vložka 237: 004 43 522, zapsáno 1. ledna 2014.
Poštovní adresa: P. O. BOX 645, 111 21 Praha 1.
IČO: 00443522. Webové stránky: www.sspe.cz.**

Číslo účtu/Konto:

87951/0300 v měně CZK, Československá obchodní banka a. s.,
Radlická 333/150, 150 57 Praha 5.

Číslo účtu/Konto:

IBAN: CZ02 0300 0000 0002 3224 2690, SWIFT/BIC: CEKOCZPP v měně EURO, Československá obchodní
banka a. s., Radlická 333/150, 150 57 Praha 5.

Předseda: Karel Urban, Na Vyhliďce 291, 252 06 Davle.

E-mail: urbankm@tiscali.cz.

Telefon: 251 566 517. Mobil: 728 150 639.

Místopředseda a jednatel: Ing. Milan Humplík, Gagarinova 510/21, 360 20 Karlovy Vary.

E-mail: mi303hu@gmail.com.

Telefon: 353 225 454, 241 432 635.

Mobil: 728 342 132.

Pokladník: PhDr. Zdeněk Němec, Livornská 424, Horní Měcholupy, 109 00 Praha,

E-mail: znemec@vnkservis.cz. **Mobil:** 774 666 655.

Redaktor Knižní značky a členská evidence: Ing. Jan Langhammer, CSc.,

Ke Kukačce 797/19, 312 00 Plzeň.

E-mail: langhammer.jan@o2active.cz.

Telefon: 377 265 076.

Seznam příloh:

Pozvánka na valnou hromadu.

KNIŽNÍ ZNAČKA číslo 4/2014

Redaktor: Ing. Jan Langhammer, CSc.,

Ke Kukačce 797/19, 312 00 Plzeň, e-mail: langhammer.jan@o2active.cz.

Redakční kruh: Ing. Milan Humplík, doc. RNDr. Josef Chalupský a Aleš Nevečeřal.

Jazyková korektura: Mgr. René Keller.

Počítačová sazba článků a výběr obrázků: Ing. Jan Langhammer, CSc.

Grafická úprava a tisk: SOS print s. r. o., Švihovská 10, 301 00 Plzeň.

Náklad 550 výtisků.

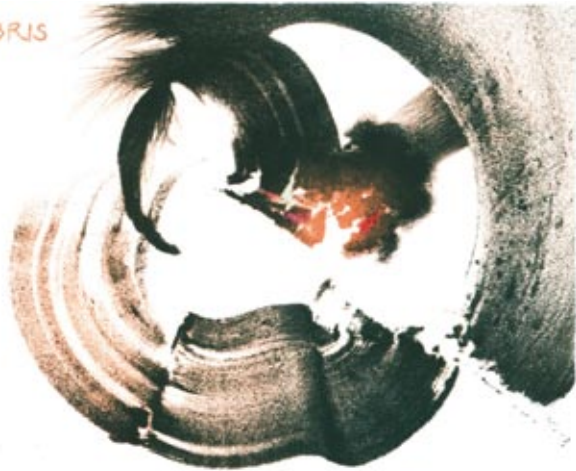
Vydává: Spolek sběratelů a přátel exlibris v Praze, Zelenečská 129/34,
198 00 Praha.

ISSN 1211- 3840.

Rozesílá Postservis Praha.

Toto číslo vyšlo 31. 12. 2014. Redakční uzávěrka příštího vydání je 28. 2. 2015.

EX LIBRIS

JANA ČERNÁ

Miroslav Pošvic, L1/4, 74:95, 2008

Josef Ladislav Jicha, L1/3, 107:83, 1982

Zdeněk Mězl, novoročenka, X2/3, 138:94, 1988

Časopis Knižní značka vydává pro své členy od roku 1937 Spolek sběratelů a přátel exlibris založený v roce 1918 se sídlem v Praze.

Název časopisu a logo spolku:
akademický malíř Miroslav Houra.

Obrázek na titulní straně: Karel Demel,
Pamětní list XIV. Trienále českého exlibris Chrudim
2014, Sabat čarodějnic, na téma 5. věty fantastické
symfonie Hectora Berlioze, C3+C5, 2014.